

Регистрираният през 1928 г. брой на *родените живи деца* (185,026) е малко по-голям (+ 1776) от съответната цифра за 1927 год., но коефициентът на раждаемостта е спаднал от 33·10 на 32·75 на 1000 жители. По абсолютен брой на живородените деца, повечето от отделните окръжи показват увеличение, а намаление се констатира за варненския, видинския, вратчанския, кюстендилския, софийския, хасковския и шуменския окръжи. Отгледите пък на относителните числа, отбелязват прогрес само окръжите Търново (от 25·87 на 27·06), Русе (от 34·17 на 35·32), Бургаз (от 38·80 на 38·95), Плевен (от 28·24 на 28·50) и 3-ти окръжи — новите земи, взети заедно (от 34·40 на 34·63^{00/00}).

Изобщо, и у нас се констатира едно прогресивно ежегодно намаление на *раждаемостта*: от 42·10 преди войните (през петилетията 1906—1910), коефициентът спада на 39·58 през периода 1920—1923 и слиза дори до 35·92 живородени деца на 1000 жители през петилетията 1924—1928. Все пак, обаче, България държи едно от първите места по висотата на своята раждаемост между европейските държави, което може да се види от следните числа:

Държави	На 1000 жители се падат живородени деца				
	1906—1910	1921—1925	1926	1927	1928
България . . .	42·1	39·0	37·4	33·1	32·7
Англия	26·3	19·9	17·8	16·6	16·7
Австрия	33·7	22·2	19·1	17·8	17·5
Белгия	24·6	20·5	19·0	18·3	18·3
Германия . . .	31·6	22·1	19·5	18·4	18·6
Дания	28·3	22·2	20·5	19·6	19·6
Италия	32·6	29·2	27·2	26·9	26·0
Норвегия . . .	26·3	22·3	19·3	18·2	18·0
Унгария	36·7	29·4	27·3	25·7	25·6
Франция	19·9	19·3	18·8	18·1	18·2
Холандия . . .	29·5	1) 26·5	23·8	23·1	23·3
Швейцария . .	26·0	1) 19·9	18·2	17·4	17·5
Швеция	25·5	19·1	16·9	16·1	16·2

По отношение на *мъртвородените деца*, 1928 год. приключва съ едно слабо увеличение спрямо 1927 г. От 1123 (или 6·09 на 1000 раждания), цифрата на мъртвородените се е покачила на 1212 въ 1928 год. (т. е. на 6·51^{00/00}). Особено чувствително е увеличението на абсолютния и относителния брой въ окръжите Пловдив, Търново и Шумен. Наопъки, отбелязват намаление варненския, плевенския и старо-загорския окръжи. През 1928 год. коефициентът на мъртвораждаемостта е най-голям въ търновския окръж (9·54 на 1000 раждания изобщо), русенския (9·40), шуменския (9·35) и видинския (9·15), а най-малък — въ кюстендилския (2·63) и вратчанския (3·81), като се изключат новите земи.

Въ броя на *умиранията* има едно значително намаление (съ 13,398) през 1928 г. въ сравнение съ 1927 г., вследствие на което общата *смъртност* е спаднала от 20·24 на 17·46 умирания на 1000 жители¹⁾. По-голям от средния за царството коефициент отбелязват окръжите Бургаз, Пловдив, Русе, Шумен и трите окръжи въ новите земи заедно. Въ всички окръжи се констатира и абсолютно и относително намаление на умиранията. Съ най-слаба смъртност се отличават видинския и търновския окръжи — 15·04 и 15·26 умрели на 1000 жители.

И *смъртността* проявява у нас тенденция на прогресивно ежегодно намаление: от 23·80 умирания на 1000 жители средно годишно през периода 1906—1910, на 21·39 през 1920—1923 и на 18·95 през 1924—1928. Обаче тук темпът на намалението е по-слаб, отколкото при раждаемостта, вследствие на което излишъкът на ражданията над умиранията, или, съ други думи, естественото нарастване на населението отбелязва едно прогресивно намаление (от 18·30 през периода 1906—1910, на 18·19 през 1920—1923 и на 16·97 през 1924—1928 на 1000 жители). През 1928 г. този коефициент е дори само 15·29 средно за царството, като варира по отделни окръжи от 11·80 (за търновския) до 20·31 (въ бургазкия).

1) 1920—1924.

2) Тръбаа да се отбележи, че през 1927 год. смъртността въ страната, и особено детската смъртност, бѣ доста голяма по причина на върлуващата инфлуенца.

Раждаемостта и смъртността сж значително по-високи въ селата отколкото въ градовете, но разликата между тия две събития въ градското и въ селското население е по-голяма относно раждаемостта, отколкото относно смъртността, от което следва още, че превесът на живородените спрямо умрелите е по-голям въ селата, отколкото въ градовете, както е явно от непосредственото сравнение на относителните числа на 1000 жители:

	Ср. год.	Ср. год.					
	1919—1922	1924	1925	1926	1927	1928	1925—1928
<i>Раждаемост:</i>							
Въ градовете	30·3	30·4	28·7	27·5	25·1	23·6	26·2
Въ селата	40·7	42·2	39·1	39·9	35·2	35·1	37·3
<i>Смъртност:</i>							
Въ градовете	20·4	18·7	18·2	16·1	17·2	16·1	16·9
Въ селата	21·5	21·2	19·5	17·5	21·0	17·8	19·0
<i>Излишък раждания:</i>							
Въ градовете	9·9	11·7	10·5	11·4	7·9	7·6	9·3
Въ селата	19·2	21·0	19·6	22·4	14·2	17·3	18·3

Детската смъртност през 1928 год. е значително по-слаба, отколкото през предходната година: регистрирани сж 26,665 умрели деца до 1 годишна възраст, или 4,138 по-малко от цифрата за 1927 г. (30·803). Показателът на тази смъртност е спаднал от 168 на 144 умрели деца на 1000 живородени. Най-голяма детска смъртност се констатира въ окр. Русе (176^{00/00}), окр. Пловдив и окр. Варна (по 165^{00/00}). Съ по-висок коефициент от средния за царството (144^{00/00}) се изтъкват още окръжите: Шумен (159), Ст.-Загора (159), Бургаз (158). Кюстендилският и търновският окръжи, обратно, отбелязват най-низка детска смъртност (118 и 125^{00/00}).

Като общата, и детската смъртност проявява тенденция на постепенно намаление, обаче съ по-слаб темп. На 1000 жители от всичкото население на царството броят на умрелите деца до 1 год. възраст възлиза на 6·78 средно годишно през периода 1906—1910, на 6·17 — през 1920—1923 и на 5·32 — през 1924—1928. Коефициентът на детската смъртност пък е вариал през сжщото време от 161 на 156 и 148 умрели през течение на първата си година деца на 1000 живородени.

Градовете дават по-голяма детска смъртност от селата. На 1000 живородени деца се падат умрели такива до 1 годишна възраст — въ градовете: 143·6 средно годишно през периода 1918—1920, 160·3 през 1921—1923 и 149·6 през 1924—1927; въ селата сжщите коефициенти достигат съответно: 131·5, 158·9 и 148·8.

С. Д.

Бракоразводи между източно-православното население въ Царството. — Пълна статистика за бракоразводите въ страната още не е установена. Такава се води от няколко години от Дирекцията на статистиката само за бракоразводите между източно-православното, израилтянското и арменогригорянското население. За мохамеданското население, което съставя 14·40% от всичкото население на Царството, все още е много трудно да се уреди една правилна и редовна регистрация на тия събития, поради съществуващия режим на многоженство, съпроводен съ лекото и безъ особени формалности разтрогване на браковете съ втората и следваща жени.

Статистиката на бракоразводите между източно-православното население има за основа възлитите въ законна сила решения на духовните сдилища постановяващи разтрогване на бракове. Извъления от тия решения, придружени съ специални бюлетени въпросници за всеки разтрогнат брак, се изпращат въ Дирекцията на статистиката и от тѣх се извличат потребните сведения за статистиката на бракоразводите.

През последните четири години, за които има систематизирани сведения, сж регистрирани бракоразводи между източно-православното население както следва: